

Рис. 3. Співвідношення державного та гарантованого державою боргу України, млрд дол. США, 2009-2014 рр.

У період 2009-2010 рр. спостерігається тенденція до зростання величини гарантованого державою боргу, у наступні два роки (2011-2012 рр.) відбувається стабілізація з подальшим зменшенням обсягів (2013-2014 рр.). У 2014 р. гарантований державою борг зменшився істотно.

Висновки. Величина державного боргу країни, його динаміка за останні шість років та розподіл між різними валютами є вагомими чинниками щодо оцінювання: стану економіки, рівня її конкурентоспроможності, її позицій у світовому господарстві, участі у розподілі світових фінансових ресурсів. Зростання обсягу державного боргу України та негативні зміни у його структурі (зростання частки боргу в іноземній валюті, перевищення зовнішнього державного боргу над внутрішнім тощо) відображають погіршення стану української економіки та її позицій у світовій економіці.

Подальші дослідження будуть спрямовані на аналіз структури зовнішнього та внутрішнього державного боргу, зокрема частки ОВДП, ОЗДП та позик від міжнародних кредитних організацій у структурі державного та гарантованого державою боргу України.

Література

- Макконнелл К.Р. Экономика / К.Р. Макконнелл, С.Л. Брю. [Електронний ресурс]. – Доступний с <http://be5.biz/ekonomika/e016/toc.htm>.
- Lerner A.P. The Burden of the National Debt / A.P. Lerner. – New York : W.W. Norton. – Pp. 255-275. [Electronic resource]. – Mode of access <http://socialdemocracy21stcentury.blogspot.com/2012/10/lerner-on-burden-of-national-debt.html>.
- Герд Елерс. Стратегії реформ у сфері державних фінансів. національні програми та міжнародні вимоги (МВФ, ЄС, Світовий Банк) / Герд Елерс // Фінанси України : журнал. – 2014. – № 7. – С. 7-16.
- Козюк В.В. Державний борг в умовах ринкової трансформації економіки України / В.В. Козюк. – Тернопіль : Вид-во "Карт-бланш", 2002. – 238 с.
- Юрій С.І. Казначейська система : підручник / С.І. Юрій, В.І. Стоян, О.С. Даневич. – Вид. 2-ге, [перероб. та доп.]. – Тернопіль : Вид-во "Карт-бланш", 2006. – 818 с.
- Голубева Н.Ю. Поняття боргу як складової змісту зобов'язальних правовідносин / Н.Ю. Голубева // Часопис цивілістики. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Chas_2013_15_12.pdf.
- Лондар С.Л. Фінанси : навч. посібн. / С.Л. Лондар, О.В. Тимошенко. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://libfree.com/170764306_finansiderzhavniy_borg.html#905.
- Бюджетний кодекс України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.profi-wins.com.ua/uk/legislation/kodeks/927.html>.
- Терещенко В.Л. Державний борг України: сутність, соціально-економічні наслідки, перспективи оптимізації / В.Л. Терещенко // Економіка і регіон : зб. наук. праць. – 2011. – № 4 (31). [Електронний ресурс]. – Доступний з http://nbuv.gov.ua/j-pdf/econrig_2011_4_14.pdf.
- Бачо Р.С. Державний борг Угорщини: ретроспективний аналіз та політика управління / Р.С. Бачо. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vzhdtu_econ_2013_1_50.pdf.

- Прутська О.О. Управління державним боргом : навч. посібн. / О.О. Прутська, О.А. Сьомченков, Ж.В. Гарбар, Л.І. Губанова, В.В. Руденко. – К. : Вид-во "Центр навч. літ-ри", 2010. – 216 с.
- Структура державного боргу станом на 31.12.2011 року в розрізі валют погашення. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://www.minfin.gov.ua/file/link/329012/file/Debt_31.12.2011_last.pdf.
- Структура державного боргу станом на 31.12.2012 року в розрізі валют погашення. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://www.minfin.gov.ua/file/link/368703/file/Debt_31.12.2012_last.pdf.
- Структура державного боргу станом на 31.12.2013 року в розрізі валют погашення. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://www.minfin.gov.ua/file/link/394217/file/Debt_31.12.2013.pdf.
- Структура державного боргу станом на 31.12.2014 року в розрізі валют погашення. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://www.minfin.gov.ua/file/link/410420/file/Debt_31.12.2014.pdf.
- Державний та гарантований державою борг України станом на 31.12.2011 р. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://www.minfin.gov.ua/file/link/329012/file/Debt_31.12.2011_last.pdf.
- Державний та гарантований державою борг України станом на 31.12.2014 р. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://www.minfin.gov.ua/file/link/410420/file/Debt_31.12.2014.pdf.

Черничко С.Ф., Кабаці С.Б. Сущность, составляющие и особенности формирования государственного долга Украины

Обобщены основные подходы к трактовке сущности государственного долга представителями различных экономических школ. Сформулирована классификация составляющих государственного долга по различным критериям. Проанализированы состояние государственного долга Украины по основным признакам; структура государственного долга Украины в разрезе валют погашения. Определены источники образования внутреннего и внешнего государственного долга. Проанализирована динамика соотношения государственного и гарантированного государством долга Украины за период 2009-2014 гг. Обосновано влияние увеличения государственного долга на социально-экономическое развитие страны.

Ключевые слова: внешняя задолженность, государственный долг, состояние, проблемы, источники, последствия.

Chernychko S.F., Kabatsi S.B. The Essence, Structure and Features of the Formation of Ukraine's Public Debt

Some main approaches to the interpretation of the essence of the public debt by representatives of different economic schools are summarised. The classification of public debt components according to various criteria has been formulated. The state of public debt of Ukraine and its structure by currency of repayment have been analysed according to the main features. The sources of the formation of internal and external public debt have been determined. The dynamics of the ratio of public and publicly guaranteed debt of Ukraine for the period 2009-2014 has been analysed. The effect of increasing the public debt on economic and social development of the country has been substantiated.

Keywords: external debt, government debt, state, problems, sources, effects.

УДК 658.589.366

Доц. Л.С. Яструбецька, канд. екон. наук;
студ. М.М. Яремик – Львівський НУ ім. Івана Франка

АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЗЛИТТЯ ТА ПОГЛИНАННЯ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

Охарактеризовано особливості злиття та поглинання підприємств в Україні впродовж 2011-2014 рр. Проаналізовано ринок злиття та поглинання в Україні за обсягами та вартістю угод за ключовими галузями економіки та досліджено їх динаміку впродовж цього періоду. Значну увагу зосереджено на дослідженні рейдерства як способу

організації угод злиття та поглинання суб'єктів господарювання незаконно, зокрема, розкрито підходи науковців до трактування сутності цього економічного поняття, з'ясовано основні види рейдерства в Україні та запропоновано напрями протидії.

Ключові слова: ринок злиття та поглинання підприємств, угоди злиття і поглинання, рейдерство, фінансова безпека.

Постановка проблеми. На сьогодні економіка України перебуває під впливом негативних внутрішніх та зовнішніх чинників, що дестабілізують її стан та унеможливають подальший розвиток. На підставі цих обставин істотно збільшились масштаби такого різновиду злиття та поглинання підприємств як рейдерство, що у вітчизняній практиці, здебільшого, здійснюється протиправними методами. Незаконне привласнення чужого бізнесу завдає значних збитків економіці України та становить вагомую загрозу як фінансовій безпеці суб'єктів господарювання, так і економічній безпеці країни загалом. Зокрема, за підрахунками представників Українського союзу промисловців і підприємців, наразі у країні функціонує 35-50 рейдерських груп, при цьому щороку втрати для економіки України внаслідок функціонування рейдерства сягають 19,5-64,2 млрд грн [5].

Значні масштаби рейдерства чинять негативний вплив на імідж держави на міжнародній арені. Це, водночас, перешкоджає захисту національних інтересів України в світі, блокує можливість ефективної партнерської співпраці з міжнародними організаціями тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок у дослідження проблеми рейдерства в Україні зробили такі науковці: Ю.А. Берlach, З.С. Варналій, С.В. Васильчак, І.А. Дмитрієв, З.Б. Живко, Д.В. Зеркалов, І.В. Ісар, І.І. Мазур, В.Ю. Нестеренко, О.Ю. Нечипоренко, О.Б. Таращанська, М.В. Трибуха та ін. Водночас, чимало особливостей цієї складної та багатогранної проблематики ще потребують доопрацювання, зокрема, актуальним на сьогодні залишається дослідження ринку злиття та поглинання підприємств, визначення та оцінювання масштабів рейдерства в Україні.

Метою роботи є аналіз особливостей злиття та поглинання підприємств, зокрема в галузевому розрізі, а також розкриття основних видів і характерних ознак рейдерства в Україні для розроблення ефективних інструментів протидії цьому явищу.

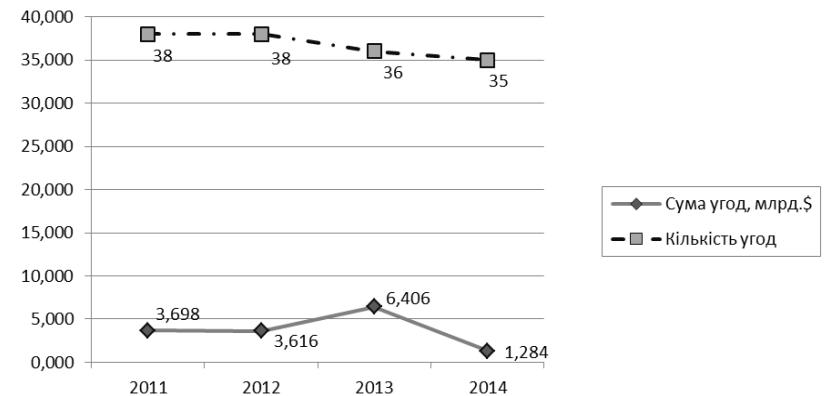
Результати дослідження. За деякими оцінками [14], у 2014 р. загальний обсяг угод злиття та поглинання (M&A), де як продавець, покупець або країна походження активів виступала Україна, становив до USD 2 млрд, що в 3 рази менше, ніж у 2013 р. Зміни структури ринку угод M&A впродовж 2011-2014 рр. у галузевому розрізі подано в табл. 1.

Згідно з даними, поданими у табл. 1, кількість угод впродовж 2011-2014 рр. загалом має тенденцію до зменшення, а найбільші частки серед галузей за обсягами угод на ринку злиття та поглинання займають фінансовий сектор, сільське господарство, будівництво та нерухомість. Динаміку процесів злиття і поглинання у грошовому еквіваленті подано на рис. 1. Як видно з рисунка, найбільшу суму угод було зафіксовано у 2013 р., що становить близько USD 6406 млн.

Табл. 1. Склад і структура ринку M&A у 2011-2014 рр. у розрізі галузей економіки за кількістю угод

Галузь економіки	2011		2012		2013		2014	
	кількість угод	%	кількість угод	%	кількість угод	%	кількість угод	%
Фінансовий сектор	5	13	3	8	10	28	13	37
Металургія	2	5	4	11	0	0	1	3
Харчова промисловість	2	5	3	8	0	0	3	9
Зв'язок та телекомунікації	5	13	4	11	3	8	0	0
Торгівля	3	8	0	0	4	11	3	9
Добувне виробництво	1	3	2	5	2	6	4	11
Сільське господарство	6	16	7	18	6	17	4	11
Будівництво та нерухомість	4	11	6	16	4	11	1	3
Енергетика	0	0	4	11	4	11	2	6
Виробництво хімії та медикаментів	3	8	1	3	1	3	0	0
Машинобудування	2	5	1	3	0	0	0	0
Інші галузі	5	13	3	8	2	6	4	11
Разом	38	100	38	100	36	100	35	100

Примітка: складено на основі даних M&A-Ukraine [1-4].

Рис. 1. Вартість угод злиття та поглинання та їх кількість в Україні в 2011-2014 рр. (складено за даними [1-4])

Політична нестабільність, анексія Криму Російською Федерацією і активні бойові дії на сході України зумовили падіння українського ринку M&A у 2014 р. Здебільшого впродовж цього періоду було укладено угоди, переговори за якими розпочались ще минулого року, або вимушені угоди, де продавцями виступали російські власники та інші іноземні компанії.

Однією з особливостей українського ринку злиття та поглинання в 2013-2014 рр. є те, що Україна здебільшого не виступала як покупець іноземних активів. Найвагомішою угодою, в якій українська компанія придбала іноземний актив, є купівля неплатоспроможного АТ "Лієпаяс Металургс" ("Liepajas metalurgs") українською "КВВ Груп" за USD 138 млн [14]. Вартість угод на ринку злиття та поглинання за ключовими галузями економіки подано в табл. 2.

Табл. 2. Обсяг ринку злиття та поглинання в Україні у галузевому розрізі в 2014 р.

Галузь економіки	Вартість угод, млн дол.
Фінансовий сектор	725
Металургія	138
Харчова промисловість	8
Зв'язок та телекомунікації	-
Торгівля	0,8
Добувне виробництво	0,5
Сільське господарство	46,8
Будівництво та нерухомість	-
Енергетика	304
Інші галузі	41,29
Разом	1264,39

Примітка: складено на основі даних M&A-Ukraine [4].

Питому вагу окремих галузей економіки за обсягами M&A угод подано на рис. 2. Як видно з рисунка, найбільшу частку за обсягом угод M&A у 2014 р. посідає фінансовий сектор, який становить близько USD 800 млн [14].

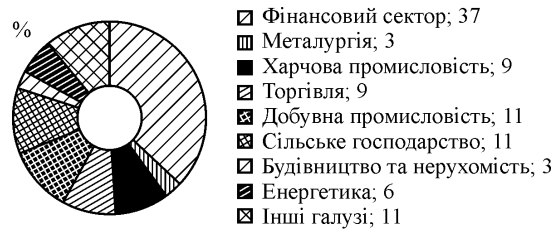

Рис. 2. Структура українського ринку M&A у галузевому розрізі у 2014 р. (складено за даними [4])

У нафтогазовому секторі укладено низку угод із зміни власності автозаправних мереж, зумовлених насамперед політичними подіями в країні. Російська компанія "ЛУКОЙЛ" продала мережу з 240 автозаправних станцій і шести нафтобаз, які перебували на балансі дочірньої компанії "ЛУКОЙЛ-Україна", австрійській "AMIC Energy Management". В агропромисловому комплексі відбувся продаж 5 % холдингу "Ukrlandfarming" компанії "Каргілл" і вихід компанії "Gruppo Campari" з Одеського заводу шампанських вин.

У секторі роздрібної торгівлі укладено дві великі угоди за участю локальних інвесторів. Так, у 2014 р. "X5 Retail Group" продала мережу супермаркетів "Перехрестя" в Україні мережі супермаркетів "Varius", а також німецька мережа гіпермаркетів "Praktiker" продала свої магазини аудиторській компанії "Kreston Guarantee Group" [14].

Характерною особливістю вітчизняного ринку злиття та поглинання підприємств є використання незаконних методів впливу на укладення угод – рейдерство. Термін "рейдерство" (від англ. "raid" – захоплення, набіг) виник у Великій Британії у період середньовіччя. Рейдерами були морські судна, які самостійно здійснювали набіги на торговельні кораблі інших країн.

Серед сучасних наукових підходів до трактування сутності поняття "рейдерство" виділяють такі:

- *рейдерство* – вороже поглинання, перехоплення оперативного управління або власності підприємства за допомогою спеціально ініційованого бізнес-конфлікту [7];
- *рейдерство* – це незаконне захоплення суб'єкта господарювання для отримання контролю над фінансовою діяльністю та заволодіння його активами з використанням протиправних методів та інструментів або недружнє поглинання підприємства з використанням правових засобів для тих самих потреб [8];
- *рейдерська діяльність* – це, передусім, складна і командна робота висококваліфікованих фахівців – юристів, економістів, аналітиків, бухгалтерів, аудиторів, силовиків, спрямована у відповідному напрямі організатором, що має адміністративний і фінансовий ресурс [9];
- *рейдерство* – складний і високоінтелектуальний злочинний бізнес [10];
- *рейдерство* – ретельно спланована система діяльності, спрямована на отримання чужої компанії, яка здійснює підприємницьку або інші види економічної діяльності [11];
- *рейдерство* – одна із форм реалізації недружніх злиттів і поглинань, яка характеризується застосуванням неправомірних засобів та методів впливу на компанію [6].

Згідно з офіційними даними [5], найчастіше жертвами рейдерів стають промислові об'єкти (близько 50 % усіх випадків), а також об'єкти нерухомості – 30 %. Упродовж 2010-2014 рр. кількість рейдерських нападів становила близько 1300 щороку. При цьому їх результативність зазвичай становить 80-90 %.

Рейдери використовують різноманітні технології захоплення підприємств, які мають різну результативність, відповідно до чого їх можна поділити на три ієрархічні рівні – вищий, середній і нижчий. Вищий рівень є найбільш результативний, адже його представники – держава та фінансово-промислові групи. Вони володіють великою кількістю інструментів захоплення об'єкта рейдерства, головним з яких є можливість використання державного адміністративного ресурсу. Рейдери середнього рівня – це інвестиційні компанії та професійні компанії-рейдери. До найнижчого рівня рейдерів зазвичай відносять початківців-загарбників та рейдерів-аматорів, для яких захоплення компанії не є основним видом діяльності.

Відповідно до інструментів захоплення, що використовуються, рейдерів поділяють на такі види:

- "білі рейдери" (застосовують законні методи та технології захоплення підприємств, зокрема прогаліни в законодавстві, неточності в установчих документах підприємств тощо);
- "чорні рейдери" (застосовують кримінальні методи – залякування, підкуп, шантаж, фізичне насильство, фальсифікацію документів тощо);
- "сірі рейдери" (поєднують інструменти "білих" і "чорних" рейдерів).

За даними громадської організації "Антирейдерський рух", до 2010 р. в Україні 99 % усіх рейдерських атак здійснювали "чорні" рейдери шляхом ухвалення незаконних судових рішень, а в наступний період тиск відбувався з боку правоохоронних органів [13].

Упродовж двох перших місяців 2015 р. в інформаційних повідомленнях було зафіксовано рейдерські атаки на 68 об'єктів власності, найбільша кількість з яких припадає на Дніпропетровську, Харківську, Запорізьку, Херсонську, Ми-

колаївську, Одеську обл., а також частину Донецької та Луганської обл. (30 випадків). У Західному регіоні виявлено 7 випадків рейдерських посягань на власність. Таку відмінність можна пояснити тим, що цей регіон є віддалений від зони бойових дій та більш контрольований органами місцевої влади, а також менш насичений фінансово потужними підприємствами. У Центральному регіоні зафіксовано 21 спробу рейдерських атак. Зона проведення АТО, непідконтрольна українській владі, і сусідні області – це зона глобального рейдерства, при цьому інформаційні повідомлення фіксують увагу не тільки на ймовірних атаках сепаратистів, але й на використанні озброєних формувань добровольчих загонів для вирішення проблемних питань розподілу власності. На окупованій території АР Крим виявлено 10 випадків рейдерських атак і чисельні спроби та плани законодавчо оформленої передачі прав власності від українських власників до тих, що належать до окупаційної влади Криму [12, с. 6-7].

Основною причиною поширення рейдерства в Україні є недосконалість законодавчих норм, які встановлювали б відповідальність за здійснення незаконного привласнення об'єктів власності та відсутність ефективного державного органу з протидії рейдерству.

Стрімке поширення рейдерства в Україні має значні негативні наслідки макроекономічного, політичного та соціального характеру й становить загрозу фінансовій безпеці країни та потребує розроблення ефективних заходів протидії. Серед основних із них варто виділити такі:

- формування державної політики щодо боротьби з рейдерством;
- розроблення законодавчої бази у сфері протидії рейдерству в Україні;
- створення єдиного ефективного державного органу із протидії протиправним захопленням підприємств і забезпечення координації роботи усіх інших державних органів, причетних до цієї сфери;
- формування у суспільства позиції несприйняття рейдерства в будь-яких проявах, залучення до роботи щодо боротьби з рейдерством ЗМІ, громадських організацій.

Запропоновані заходи, на наш погляд, сприятимуть підвищенню ефективності протидії рейдерству в Україні та мінімізують негативні наслідки для економіки суб'єктів господарювання та країни загалом.

Висновки. Аналіз особливостей злиття та поглинання підприємств впродовж 2011-2014 рр., зокрема незаконним шляхом, дав змогу зробити висновки, що заходи щодо боротьби з рейдерством в Україні мають мати комплексний характер і стосуватись як формування державної політики та розроблення чіткої правової бази, яка б гарантувала захист прав власників, так і створення ефективного державного органу з протидії незаконному захопленню підприємств.

Література

1. База угод М&А в Україні – 2011. Офіційний сайт М&А Ukraine. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://mergers.com.ua/ua/m-and-a-analysis/deals-database/deals-database-ukraine-2011>
2. База угод М&А в Україні – 2012. Офіційний сайт М&А Ukraine. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://mergers.com.ua/ua/m-and-a-analysis/deals-database/deals-database-ukraine-2012>
3. База угод М&А в Україні – 2013. Офіційний сайт М&А Ukraine. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://mergers.com.ua/ua/m-and-a-analysis/deals-database/deals-database-ukraine-2013>

4. База угод М&А в Україні – 2014. Офіційний сайт М&А Ukraine. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://mergers.com.ua/ua/m-and-a-analysis/deals-database/deals-database-ukraine-2014>
5. Берлач Ю.А. Адміністративно-правове забезпечення протидії рейдерству в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 – Адміністративне право і процес, фінансове право, інформаційне право / Ю.А. Берлач. – К. : Вид-во КНУ ім. Тараса Шевченка, 2014. – 20 с.
6. Берлач Ю.А. Рейдерство як загроза національній безпеці України / Ю.А. Берлач // Форум права. – 2012. – № 3. – С. 27-31. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2012_3_6.pdf.
7. Варналій З.С. Тіньова економіка: сутність, особливості та шляхи легалізації / за ред. З.С. Варналія. – К. : Вид-во НІСД, 2006. – 576 с. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://old.niss.gov.ua/book/tyn_ekon/index.htm.
8. Дмитрієв І.А. Управління ризиком рейдерського захоплення підприємства : монографія / І.А. Дмитрієв, В.Ю. Нестеренко. – Харків : Вид-во ХНАДУ, 2011. – 164 с.
9. Зеркалов Д.В. Рейдерство : монографія / В.Д. Зеркалов. – К. : Вид-во "Основа", 2011. – 372 с. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zerkalov.org/files/reider.pdf>.
10. Кальман О.Г. Рейдерство: причини та заходи протидії / О.Г. Кальман, М.А. Погорельський // Вісник Запорізького юридичного ін-ту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. – 2009. – № 3. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vzjui/2009_3/index.htm
11. Лопашенко Н. Рейдерство / Н. Лопашенко // Законність : сб. науч. тр. – 2007. – № 4. – С. 7-12.
12. Моніторинг рейдерських атак в Україні за січень – лютий 2015 р. (відповідно до повідомлень ЗМІ). Українського ін-т дослідження екстремізму. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://uire.org.ua/wp-content/uploads/2015/03/Reyderstvo-doslidzhennya-UIRE.pdf>
13. Рейдерство в Україні. Аналітичний огляд ГО "Трансперенсі Інтернешнл Україна". [Електронний ресурс]. – Доступний з http://ti-ukraine.org/system/files/research/raider_attacks-ti_ukraine_ukr.pdf.
14. Ринок злиттів та поглинань в Україні в 2014 році. Офіційний сайт М&А Ukraine. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://mergers.com.ua/ua/m-and-a-analysis/analysis-of-ukrainian-mergers-market>

Яструбецкая Л.С., Яремик М.М. Анализ особенностей слияния и поглощения предприятий в Украине

Охарактеризованы особенности слияния и поглощения предприятий в Украине на протяжении 2011-2014 гг. Проанализирован рынок слияний и поглощений в Украине по объемам и стоимости сделок по ключевым отраслям экономики и исследована их динамика на протяжении этого периода. Значительное внимание сосредоточено на исследовании рейдерства как способа организации сделок слияния и поглощения субъектов хозяйствования незаконным путем, в частности раскрыты подходы ученых к определению сущности данного экономического понятия, выяснены основные виды рейдерства в Украине и предложены направления противодействия этому явлению.

Ключевые слова: рынок слияний и поглощения предприятий, сделки слияния и поглощения, рейдерство, финансовая безопасность.

Yastrubetska L.S., Yaremyk M.M. The Analysis of the Characteristics of Mergers and Acquisitions in Ukraine

The main features of mergers and acquisitions in Ukraine for 2011-2014 are outlined. The market of mergers and acquisitions in Ukraine is analysed on the volume and value of transactions for key industries, their dynamics during this period is also studied. Considerable attention is focused on the study of raiding as a way of organizing mergers and acquisitions of business entities by unlawful means. In particular, the article discloses approaches of scientists to interpretation of the essence of this economic concept and the main types of corporate raiding in territorial aspect in Ukraine as well as clarifies directions of counteraction to this phenomenon.

Keywords: mergers and acquisitions market, transactions in mergers and acquisitions, raiding, financial security.